

Efesus

Pol-qa pepa, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Efesus taon-te giyagam

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, Pol Efesus taon Klisten bawan ezoqam-té genø-peawám. Ta khøuwa-te ndøgo, Pol nqanek pepa gepeawam, ndego Lom taon-té geyagám. Ndimbula mokho-té gunu:goám. Gaman ezoqam, ndego ta zapaya ndøgo tini-møvøinám, ndego ezoqa Yesu-qa yaq-te ge:zømesimam. Pol nqanek pepa, Tikikus mbo-etoám, yaq ngenek Efesus taon-te vøndap.

Nqanek pepa, ndigu Klisten ezoqam, Efesus taon-te giyagam, bètøkhæ-geveømém, yaq taqa zita-te, ndigu Klisten ezoqa nøme, taon vinivinimba nøme-te giyageapam, bezø-etoam, yaq até ndigú-a, bēgeveømem. Efesus taon ndøgo, kandambaqapé. Ta manqei-te ndøgo tøgó, ndakin khøuwa Teki (*Turkey*) ndimbo-akhayam. Ta khøuwa-te ndøgo, Efesus taon-te ndøgo, bisnis kandakanda ndøgoám, neka ndugu khape mbumbukiam Atemis, tuqa khoev kandambaqape vøgoam.

Klisten ezoqam ndigu, Efesus taon-te giyagam, nøme kopokopo ndigu, Zu ezoqám. Geté ezoqa kopoáv, ndigu bawan vini-ák. Pol nqanek pepa

mokho-te, nginik Klisten ezoqam, āv gezømbe-peawám nqægo: Ezoqa ewaqape ndigu, ndi-unimanqatinat, ndigu Keliso mokho-te, kopó. Neka nøme nqáneek: Ni Klisten bawan ezoqam, ni Keliso-qá khá, neka ndego nigí kawá. Neka ezoqa ndigu, ndi-unimanqatinat, ndigu andé khoév. Ta khoev-qa mui-uk, Kelisó. Neka nøme nqáneek: Ni Klisten bawan ezoqam, andé Keliso-gú sævám.

¹ No Pól, nqanek pepa nqæpeaomit. No Keliso Yesu-gé u-aném. No nqanek sasae nqægot, ndøgo Mbumbukiam-qá poév.

Nqanek pepa zo-té qatø-peaomít, zo Mbumbukiam-gí ezoqam, Efesus taon-te nandozo-yage, zo Keliso Yesu uni ndøzømbøe-paev.

² Mbumbukiam, nigí Tat, neka Yesu Keliso, nigí Evezøza, tiqa kuku matev neka sambí matev, ndøgoát zo-te.

Matev mbomømboma, Mbumbukiam ni Yesu mokho-te gini-etoam

³ Ni Mbumbukiam-qa iz, zí-eqatát, ndego nigí Evezøza Yesu Keliso-ge Mbumbukiam neka Eve. Keliso mokho-te, ndego ni matev mbomømboma ate ndægo ni-etoám, ndøgo yan-te ndøndo-okho, niqa Klisten matev tøke nonqo. ⁴ Mbumbukiam manqei-qape, okhokho-té genø-khakheinám. Yesu Kelisó mokho-te, ndego ni é-møndø-vevendám. Ni tegí ezoqam zígoát, neka teqa bøi-te ndaføyamba neka manqa-zapa-yav vizígoát. Mbumbukiam kuku matev, é-møndømbøe-goám ni-te. ⁵ Yaq ndego é-møndæpøoá, ni gé-uponó, neka Yesu

1:1 1:1 Kel 18:19-21; 19:1

1:3 1:3 Ef 2:6

1:4 1:4 Zion 15:16

1:5 1:5 Zion 1:12

Keliso mokho-te, tegi nakheis vizígoāt. Nqanek Mbumbukiam-qá poev qanimav-qapé. ⁶ Ta mokho-te ndøgo, Mbumbukiam-qá iz bete-eqawát. Teqa kuku matev qanimav-qapé, ni-te. Yaq-mbá segeni-etoám, te mokho-te ndego, ndembøe-khafuat. ⁷ Keliso-qa kouk mokho-te ndøgo, qawa, ni gènqovotán, neka niqa manqa-zapazapa vømbøe-navøem. Mbumbukiam-qa kuku matev, khàpe mbøe-khouwév, ⁸ ni gini-etoam.

Teqa matavap loloakh neka teqa otevat kandambaqape-te, ⁹ Mbumbukiam matev āv tenegó, av bugukhokhof matavap ge:ve. Yaq matev ndøgo, ibugukhokhof khonoam-te qagoam, matev ate ndægo, Keliso mokho-te tematanam, ni vøenømand. ¹⁰ Mbumbukiam-qa matavap, khonoam-te qagoam, nqáneq: Uni khøuwa-in timø-khantaz, ndego gigiap ate nqægo gekhakheinam, yan-te nqo:go neka manqei-qape-te nqago, segépizám. Yaq kawa kopo mé:goát. Kawa sa ndégo, tégoát, Keliso. ¹¹ Te mokho-te, ni Mbumbukiam tene-vevendám ndógo: Ni tegé ezoqam zígoát, ate av-té, av ndego bugukhokhof ge:pøoa. Zapa ndógo, gekha matavap neka poēv ndøgo, Mbumbukiam ndømbogo, ndego segé-matanám neka matev segéfakhán. ¹² Mbumbukiam tene-matanám ndógo: Ni bugukhokhof ezoqam mokho-te, ni Keliso-te mba qeitø-tambat, Mbumbukiam-qá iz bete-eqawát.

¹³ Yaq até zó-a, vozō-Keliso-gi-ezoqam-ez, zo unimanqatin manqat qazoyogem, ndøgo Manqat

Mbomambaqape, zoqa khandi-qa yaq-te. Yaq zo Keliso qazo-unimanqatinim, Mbumbukiam mbusa ndømøpá, zo-te, av nqægo, zo tegí. Ta mbusa ndøgo, Nqova Mbomambaqapé. Ndégo, Mbumbukiam manqa mbusa ge:ve, tendo-khofotav. ¹⁴ Ngenek Nqova Mbomambaqape, andé khakhatáp, av nqægo, vaev khøuwa-te, ni matev ate ndægo ndizimø-ndapém, av bugukhokhof manqat ge:-ein, ta khøuwa-te ndøgo, ndego ni uni te:khatomb, ni Mbumbukiam-gi ezoqam. Yaq Mbumbukiam-qá iz bete-eqawát.

Pol-qa ike manqat neka guliguli manqat, Efesus ezoqam-qa yaq-te

¹⁵ No ande qate-ewag av nqægo, zo Evezøza Yesu qazo-unimanqatinim neka zo Mbumbukiam-gi ezoqam-te ate ndi:gu kuku ndøzøgo, ¹⁶ yaq no Mbumbukiam-te ike manqat oskia nombomanqaté, zoqa yaq-te. No zo oskia nøzø-mataváp, noqa guliguli manqat-te. ¹⁷ No āv qate-guligulimatún nqægo: Nigi Evezøza Yesu Kelisoge Mbumbukiam, ndego nigi Tat bazaføgakh-qape, yan-te ngo:yage, zo Nqova Mbomambaqape bezø-etoám. Yaq ngenek zo matavap loloakh bezømbē-etoam neka Mbumbukiam-qa yaq-te bezømbē-vezam, yaq zo Mbumbukiam uni vøezøtez. ¹⁸ Neka no āv qate-guligulimatún nqægo: Zoqa matavap tåbezømbe-mboqoé. Yaq zo vøzøté-zøtēz, gekha matev mbomømbomā ndøgo, ni te-te nqazio-tana, ndego tini-etoam. Mbumbukiam zo tegi ezoqam, matev kandakanda mbomømboma kopoav-qapé tezø-etoam. Ndego zo ta zapaya

ndógo tezømbe-akhá. ¹⁹ Neka zo teqa bazaføgakh-qape tønèzõtéz, ni-te nqøu-sasaeat, ni ndego nqazi-unimanqatinat. Nqanek bazaføgakh, bazaføgakh nømè ate ndægo, ùnime:løvúám. Nqanek bazaføgakh, ni-te nqøu-sasaeat, até kopó, av bazaføgakh ndægo, ²⁰ Mbumbukiam Keliso løvøte-te ge:khandi:v neka ekeza nakeamo zenda-te, yan manqei-te nqo:go, qonam nonqo vømbō-etoam. ²¹ Yaq Keliso uni ova-ín gono:gó. Ndego ezoqa nekā nqova, tigi megetapak neka vesøtapak, neka ndigu bazaføgakh-us ndigu neka kawakawaza neka iz-akhayapak ate ndi:gu, ùnime:løvubám. Ta-mbá mbá, ndakin nqaziyage. Geté até ndøgó-a, megemege-te yage ndo:go. ²² Mbumbukiam matev ate ndægo, teqá zenda tokhotapak mokho-té genóvé, neka ni Klisten bawan ezoqam, kawa ndégo tinivé, matev ate ndægo, teqa mokho-te betū:goat. ²³ Ni Klisten bawan ezoqam, ni Keliso-qá khá. Keliso, ndego manqei-qape-te ate nqægo, gigiap ate ndægo mokho-te ndøugu, ndego Klisten bawan ezoqam mokho-té gunu:yagé, kha ndēzō-tønøyām.

2

*Mbumbukiam tanakh ginigu
Yesu Keliso mokho-te khandi gini-etoam*

¹ Zo bugukhokhof Mbumbukiam-qa manqat qazo-sanqawam neka manqa-zapazapa qazomatønumam, zo pakhaezet zogoám. ² Ta khøuwa-

1:19 1:19 Kol 1:11 **1:20** 1:20 Psa 110:1; 2 Ko 13:4; Kol 2:12
1:21 1:21 Kol 1:16; 2:10 **1:22** 1:22 Psa 8:6 **1:23** 1:23 Ef 4:10,
15; Lom 12:5; Kol 1:18 **2:1** 2:1-5 Kol 1:21; 2:13 **2:2** 2:2 Kol 3:7;
Tait 3:3

te ndøgo, zo manqei-qape-qá matev soqøsoqa zombopavám, neka nqova soqøsoqa, ndigu nqanek manqei-qape-te ngiyage, tigi kawa-qa manqat o-mba vozombøē-ndapam. Ngenek ndégo, ezoqam-qa mokho-te ndu:sasaeat, ndigu Mbumbukiam-qa manqat ndisanqawe. ³ Até ní-a, ni ezoqa ewaqape, bugukhokhof āv tizi:yagám. Ni nikeza kha-qa poev, s̄zimbo-takát, ndøgo ni qa-itumbat. Gekha matev neka matavap soqøsoqā ndøgo, ni qazimbo-matøvememin, ni s̄zigonemín. Ni até kopó, av ndigu ezoqam ndi:gu. Até ní-a, ni Mbumbukiam-qa qaqa nd̄izi-qeivimín.

⁴ Geté Mbumbukiam, tanakh khàpe mbøe-khouwév ni-te. Zapa ndøgo, teqa kuku matev kandambá. ⁵ Ni manqa-zapazapa-te qazu:goam, ni pakhaenat zigoám. Geté Mbumbukiam, Yesu Keliso mokho-te, ni møndø-khandí:n. Unimanqatín. Zo teqa kuku matev-té qazøte-khandí:z. ⁶ Mbumbukiam ni Keliso namba ge:khandi:n, ndego ni te namba qonam nonqo ni-etoám, yan manqei-te nqo:go. Keliso Yesu mokho-té genøni-etoám. ⁷ Ndego tenegó ndøgo: Khøuwa ate ti:goat, megemege-te ndo:go, ezoqa āv tiabiti-qeiví: Teqa kuku matev, kandamba tantáv. Ndøgo gèløvuám, ezoqa ewaqape-qa kuku matev. Unimanqatín. Teqa kuku matev, kandamba tantáv ni-te, ndego ni Keliso Yesu mokho-te gi:nømand. ⁸ Zo Mbumbukiam-qá kuku matev-té qazøte-khandí:z, zo Yesu qazo-unimanqatinim. Zo ambá av nqægo, zøkeza matev matanam mokho-tē qazøte-khandi:z. Av taoká. Ndego zo khandi,

yaq-mbá segezø-etoám. ⁹ Zo ambá av nqægo, sasae-qape zøte-khanøzēm. Yaq nakémbá, ezoqa kopømba mbáin, ti:khambuvupat. ¹⁰ Zapa ndógo, ni Mbumbukiam ndøkhakheinømbém, av ndakin nqazi:gu. Ndego ni Keliso Yesu mokho-te, tene-khakheinømbém ndógo: Ni matev eqeieqei zígoát, ta matev eqeieqei ndógo, Mbumbukiam ni gone nonqo gekhakheinam.

Yesu mokho-te, ni kopó

¹¹ Zo gèmbø-mataváp, zo bawan vini-ak: Zo bugukhokhof, bavokho-ak zogoám. Neka Zu ezoqam, ndigu ngusum giqogavatun, zo ngusu qogøzatav ezoqam zø-akhaemám, neka khokho ezoqam vøezæbam. (Geté nqanek ngusu qogøzat matev, ezoqa ndømatønumatún.) ¹² Ta khøuwa-te ndógo, zo Keliso mbáin. Izlael ezoqam-te, zo bavokho-ak zogoám. Zo ambá av nqægo, Zu ezoqam zogoám, Mbumbukiam geveataz. Yaq zo Mbumbukiam-qa poev mokho-te yageáv, ndego Izlael namba gi:-unimanqatintam. Zo Mbumbukiam zøtezateáv neka te-te tabeáv, nqanek manqei-qape-te. ¹³ Geté ndakin, zo Keliso Yesu mokho-té qazotu-yagé. Zo ezoqam, bugukhokhof qambaqape qazogoam, zo ndakin Keliso-qa kouk mokho-te, avønín qazøtøndo-fakház.

¹⁴ Ngenek Keliso, sambu matev nindapavún. Zu bawan-ak neka bawan vini-ak, ndégo tetøkunú, ni bawan vøníkopo. Sinøndakha ndigu, gu:wabam, ni

qaqatønotam, ndego gènqaozó. Ekeza khá gene-
nqaozó, neka qaqa matev, yaqyaq-a qanimbu-
goam, vø-evøzam. ¹⁵ Mozes-qa guguna manqat,
ndego møndø-sisizám, matev ate ndægo, ezoqa
gi:zømesimatun. Ndego tenegó ndógo: Ekeza
kha mokho-te, niqa bawan menas tåbete-tøkuá,
ni bizí-bawan-kopo-en, neka sambí binígu.
¹⁶ Yesu tae mutui-te genanim, ndego qaqa matev
gèkhoutáv, ni yaqyaq-a qanimbu-goam. Ni
bawan menas qanigoam, ndego sège-tøkunú,
ni vizí-bawan-kopo-en, neka ni Mbumbukiam
namba vøe-tøkunu. ¹⁷ Yesu nqanek manqei-
qape-te gegeavun, ndego sambí manqat namba
me:geavún, ti-te ndigu, avønin ndimbogo, Zu
bawan-ak, neka até zo-té-a, zo bawan vini-ak,
qambaqape ndozotøndogo. ¹⁸ Unimanqatín. Yesu
mokho-te, ni Zu bawan-ak nekā zo bawan vini-
ak, kopømbaqapé, Mbumbukiam-ge Nqova kopo
mokho-te, Tat-qa avønin-té qazinø-niáv.

¹⁹ Yaq nakémbá, zo ndakin ambá av nqægo,
manqei vini-ak neka bavokho-āk. Geté até zó-
a, mòzo-mo-manqei-anim-éz, Mbumbukiam-
gi bawan namba, ndigu Zu ezoqam, neka até
zó-a, vozø-Mbumbukiam-gi-ezoqam-ez. ²⁰ Zo
andé khoév. Ta khoev ndøgo, Mbumbukiam
ndøwevét. Uk ndøgo ge-asaz, Keliso-gí u-aním
neka Mbumbukiam-gí manqa vevezam ezoqám.
Yaq Keliso Yesu ekezan, ndego mui-úk. ²¹ Khoev
ate ndægo, ngének gegeawát, ndæføgakhat.
Neka Evezøza mokho-te, nqanek khoev sège-

2:15 2:15 Kol 2:14 **2:16** 2:16 Kol 1:20, 22 **2:17** 2:17 Isa 57:19

2:19 2:19 Ef 3:6 **2:20** 2:20 1 Ko 3:11 **2:21** 2:21 1 Ko 3:16

khouwevtét. Yaq gemø-Mbumbukiam-qá-khoév. ²² Keliso mokho-te, até zó-a, sòzøtumú-Mbumbukiam-qá-khoev-éz, ezoqa nøme namba, ndego ndewevet. Yaq tege Nqova Mbomambaqape, nqanek khoev mokho-té gunú:goát.

3

Pol-qa sasae, bawan vini-ak-te gego

¹ Yaq nakémbá, no Pol, no zo bawan vini-ak, Mbumbukiam-qa Manqat Keliso Yesu-qa yaq-te nqate-zømesim, yaq ta zapaya ndimbula mokho-te nqatu:gu, nõguligulimatún, zoqa yaq-te.

² Zo àbozo-yogém ndøgo, Mbumbukiam nqanek sasae genø-etoam, zo Manqat Mbomambaqape tøte-zømesimat, teqa kuku matev-qa yaq-te. ³ Matavap ndøgo, khonoam-te qagoam, Mbumbukiam mõndøveáz, no vøenømand. No bugukhokhof elavøqase mõezø-peawám, taqa yaq-te. ⁴ Yaq zo nqanek manqat tozo-geveømem, zo ndøzøte-zøté, no nøtenat nqanøgó, Keliso-qa yaq-te, ndøgo bugukhokhof khonoam-te qagoam. ⁵ Ibugukhokhof, ezoqa yage gimønøzumavun, zøtezateáv, taqa yaq-te. Geté ndakin, Mbumbukiam tege Nqova mokho-te, tegi u-anim neka manqa vevezam ezoqam, mõndøzøveáz. ⁶ Matev, khonoam-te qagoam, nqáne: Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape

mokho-te, bawan vini-ak, ndakin møndø-bawan-kopo-éz, Izlael ezoqam namba, neka vø-kha-kopoez. Yaq Keliso Yesu mokho-te, até bawan vini-ák-a, Mbumbukiam-qa matev mbomømboma ndø-upøgimít, av Mbumbukiam Zu ezoqam-te manqa mbusa ge:ve.

⁷ Mbumbukiam kuku mbogoám no-te. Yaq teqa bazaføgakh mokho-te, no mütumu-Manqat-Mbomambaqape-gé-sasae-ezoqam-én.

⁸ Mbumbukiam-gi ezoqa nøme ate ndi:gu, no møndø-løvumbumím. Geté no Mbumbukiam teqa kuku matev mokho-te, tene-veatán ndøgo: Bawan vini-ak, Manqat Mbomambaqape nøté-zømesimát, teqa matev mbomømboma-qa yaq-te, ndøgo ni Keliso mokho-te gini-etoam. Ta matev mbomømboma ndøgo, kopømba mbaín tizi-geveømem. Khåpumu-khouwév.

⁹ Mbumbukiam, ndego manqei-qape neka gigiap ate nqægo gekhakheinam, no sasae nqáneq genø-etoám: No teqa matavap ndøgo, ibugukhokhof ekeza mokho-te qakhonawam, ezoqa yage gimønøzumavun, ezoqa ewaqape nøzømbé-ovøemát.

¹⁰ Mbumbukiam tene-matanám ndøgo: Klisten bawan ezoqam mokho-te, ndego ndakin ekeza matavap loloakh vinivinimba, nqova-gi kawakawa-za neka iz-akhayapak mé:zømás, ndigu ova ngo:yage. ¹¹ Matev ndøgo, Mbumbukiam nupøkhan mba gepøoa, ndego møndø-matanám. Keliso Yesu-qa mokho-té genøgó, ndego nigi Evezøza. ¹² Te mokho-te, ni ezoqa nqazi-unimanqatinat, kopømbaqapé,

Mbumbukiam-té qazinø-okhoát. Kha føgakh-mbá neka møe mbain. ¹³ Yaq nakémbá, zo mbøni bezøvæv, noqa yage føgakh-qape-qa yaq-te, ndøgo zo zapaya qanøfakhan. Zapa ndøgo, ndøgo zoqá tøke nonqó. Ta mokho-te ndøgo, zo yage eqeieqei-qape zótéqevím.

Yesu Keliso-qa kuku matev ni-te

¹⁴ Yaq nakémbá, no Tat-qa megemege-te, katuk nomøkuiám, neka teqa iz nqæ-ēqāwāt.

¹⁵ Bawabawan ate ndægo, yan-te nqo:go neka manqei-qape-te nqago, zapa ndégo.

¹⁶ Mbumbukiam, ndego matev kandakanda mbomømboma kopoav-qapé, niqa tøke nonqo. Yaq nakémbá, no āv qambøe-vi:matún nqægo: Ndego zo tege Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, bazaføgakh bezø-etoám. Yaq zo bazaføgakh-us zógoát, zoqa mokho-te. ¹⁷ Yaq Keliso, zoqa unimanqatin matev mokho-te, zoqa mbøni-te betū:yage. Yaq zo matev ate ndægo, kuku matevus vøgo. Yaq zo ande tae me ndægo, lu manqei pakoa-te qamø-mbuvøem, føgøføgakh zówaniapát.

¹⁸ Yaq zo Mbumbukiam-gi ezoqam ate ndi:gu nøme namba, tønnezótéz, av nqægo: Keliso-qa kuku matev-qape, ni-te ndømbogo, sà tønómá. Taqa vøndæv neka taqa sekeat neka taqa eqæv neka taqa igian, kandambá tantáv. ¹⁹ Unimanqatín.

Ni manqei-qape ezoqam, ni kopømba mbain, teqa kuku matev ate ndægo uni tizi:nøten. Geté no Mbumbukiam-te, āv qate-vi:matún nqægo: Zo Keliso-qa kuku matev tønnezótéz. Yaq Mbumbukiam-qa matev mbomambaqape,

ekezan-te ndøugu, até zó-a, ùni tabezømbe-tøtvøyám, zo mokho-te.

²⁰ Mbumbukiam-qa bazaføgakh, kandamba tantáv, ni mokho-te nqøu-sasaeat. Gekha viam manqāt ndøgo, ni te-te nqanigu, neka gekha matavāp ndøgo, nqazi-matavap, teqa tøke kopømbaqapé, unimé:løvuám. ²¹ Teqa iz, bèto-eqawát, Klisten bawan ezoqam mokho-te. Ta zapaya ndøgo, ndego Keliso Yesu mokho-te gematanam, teqa iz miavmiav be-eqawát, atema ezoqa ewaqape yage vómønøzumit.

Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

4

Ni Klisten ezoqam ate nqazi:gu, ni Keliso-qa khá

¹ No Evezøza-qa sasae zapaya, ndimbula mokho-te nqatu-gu, no nqazø-pouwe: Zo Mbumbukiam gezøndo-akha, tegi ezoqam tozogoat, zo matev eqeieqei-té qayageáp. ² Zo zøkeza iz ndø-eqàwát. Geté zo aiyaiyav matev-té qayageáp, ezoqa nøme namba, neka zo mbøni nqosøgeap nakha-nakhamas-te ndø-upøgím. Neka kuku matev até bezøgó yaqyaq-a. Ezoqa matev soqøsoqa timatønumat zo-te, zo matev nakhamas-te ndø-qavøinámát. ³ Zo Nqova Mbomambaqape mokho-te qazo-kopo-ez, yaq zo bazaføgakh ndø-asøzú. Ta sambi matev-te ndøgo, ezoqa ndøtokuzuat, até vøyageáp. ⁴ Ni Mbumbukiam-gi ezoqam, ni kha kopó. Neka Nqova Mbomambaqape kopo me:gó. Neka até matev kopo me:gó, zo ndozoto-taza, tozondapem, ma Mbumbukiam gezømbe-akha.

⁵ Neka Evezøza kopo me:gó. Neka unimanqatin matev kopo me:gó. Até ibøkha iz upøgim matév-a, kopo me:gó. ⁶ Até Mbumbukiám-a, kopo me:gó, ndego ezoqa ewaqape-ge Tat. Ezoqa ewaqape, ndégo tezømbo-kawaevát. Neka ezoqa ewaqape mokho-te, ndégo tunu:-sasaeát. Neka ndego ezoqa ewaqape mokho-té gunu:gú.

⁷ Ni ezoqa kopokopo ate nqazi:gu, Keliso teqa kuku matev mokho-te, matev vinivinimba ni-etoám, av ekezan qambøe-pøovam. ⁸ Keliso ni matev ndini-etoam, taqa yaq-te Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-eín nqægo:

“Uni ova-in nqo:go geqavig,
 ndego pingim-ak ndøkhatób, namba gi:qavig.
 Yaq ndego ekeza ezoqam,
 khanakhanakh matev zø-etoám.”

⁹ Nqanek manqat qa-ein, av nqægo, “ndego geqavig,” ndøgo ni āv qani-nømendím nqægo: Keliso bugukhokhof, nqanek manqei-qape-té gendovís. ¹⁰ Ndego ezoqam, ibugukhokhof gendovís, ezoqam ndégo, uni ova-in nqo:go geqavig, neka yan uni vøe-løvuam. Ndego teneqavíg ndøgo: Gigiap ate ndægo, yan-te nqo:go neka manqei-qape-te nqago, tèabete-tønøyám. ¹¹ Yaq ndego ni Klisten bawan, sasae ezoqam ni-etoám. Nøme tegí u-anim ndøgoát, neka nøme tegí manqa vevezam ezoqam vøgoát. Neka ezoqa nøme ndígu, ezoqa nøme Keliso-te yozoot-qa ndigu. Neka nøme ndígu, Mbumbukiam-gi ezoqam ndizø-keoge. Neka nøme ndígu, ezoqa

Mbumbukiam-qa Manqat ndi:zømesim. ¹² Keliso nginik ezoqam, ni Kliten bawan tøke nonqo ni-etoám. Yaq ni Mbumbukiam-gi ezoqam, teqa sasae eqeieqei bizi:gú, neka Keliso-qa kha betē-bazaføgakh-us. ¹³ Tiqa sasae, sà bemá, atema ni ate nqazi:gu, niqa unimanqatin-te neka niqa nøtenat-te, Mbumbukiam-ge Yo-qa yaq-te, bizimī-kopo-en, neka Kliten matev-te bizimī-findam neka ande av Keliso ekezan nde:go, bizimī-kopømba-en.

¹⁴ Yaq ni ande av nakhei nqonqon ndi:gu, neka ande av khagua ndægo, khamøe ndøngetøyam, neka ande av gagayag ndægo, khamøe ndøpøogim, sekembá zigoák, nømendim matev vinivinimba tøni-fakhanumat. Yaq ni ezoqa manqa enaq neka khavozam manqat tini-manqatat, ni tiqa khokho nømendim manqat zimømbó-paevemák, ndøgo niqa unimanqatin matev ngi:wat-qa ndøgo. ¹⁵ Ni unimanqatin manqat mba bizi-manqaté. Kuku matev-ús. Neka niqa matev-te ate ndægo bizifindam, neka ande av Keliso nde:go, bizimī-kopømba-en, ndego nigi kawa. ¹⁶ Ni Kliten ezoqam, ni teqa kha nqazigu, ndégo tegeageáp, ta kha vinivinimba ndøgo, nqabunuzupit neka kha kinik-te ndøgeageapet. Yaq ni eqeieqei tiziyagat, ande av kha ndæbunuzupit, sasae vinivinimba eqeieqei ndømatanam, neka ni kuku tønigoat, yaq Keliso-qa kha segé-khouwév, bazaføgakh-ús.

Yage ndakinak-qa yaq-te Yesu mokho-te

¹⁷ Yaq nakémbá, no Evezøza-qa iz-te nqazø-pouwe: Zo yage sekemba ndøndàpēt, av bavokho

ezoqam ndi:gu, ndigu Mbumbukiam zøtezateav ndigu. Tiqa matavap, gènokhombáp. ¹⁸ Bøivun-té qagó. Ndigu gèqatáz, khandi-te ndøgo, Mbumbukiam ezoqa ndezø-etoam. Neka ndigu mokho ndapeáv. Zapa ndøgo, tiqa mbøni gètokeám. ¹⁹ Ndigu mivi matev mbaín. Ndigu ekeza kha, manqa-zapazapa-té ginø-nqonqotøvém. Neka ndigu matev soqøsoqa vinivinimba møqæ mba zømbeyæt.

²⁰ Geté zøtezat ndøgo, zo Keliso-te qazondapem, viní! ²¹ Zo mðzoyogém, teqa yaq-te, neka zo te mokho-te nqazoyage, zo unimanqatin manqat, møndæ-zømesimám, ndøgo Yesu mokho-te ndøugu. ²² Ta unimanqatin manqat, nqáneq: Zoqa awenege yage matev, ndøgo taqa poev matev soqøsoqa mokho-te zo qatubam neka soqaqape-te vø-itubam, vøkhofóé. ²³ Yaq Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, zoqa matavap bezø-ndakinak. ²⁴ Neka kopømba ande av ndabua ndakinak tøzøte-uzam, zo yage ndakinak zøndapém, ta yage ndakinak ndøgo, Mbumbukiam gekhakheinam. Yaq zo matev egeiegei-té neka unimanqatin-té qazóyagát, av Mbumbukiam ndømbøe-poev.

²⁵ Yaq nakémbá, ni yaqyaq-a meakha manqat manqate bizi-ivøvém. Geté unimanqatin manqat mba bizi-manqaté. Zapa ndøgo, ni Klisten ezoqam ate nqazi:gu, kha kopo-té qani-bunøzáp. ²⁶ Zo qaqa tozo-gonemat, yaq ndøgo zo manqa-zapa-te be-itúb. Zo qaqa khapé bezømbelolokhòtáp. Geté

4:22 4:22 Lom 8:13; Kol 3:9 **4:23** 4:23 Lom 12:2 **4:24** 4:24
 Gen 1:26; Kol 3:10 **4:25** 4:25 Kol 3:8-9; Zech 8:16 **4:26** 4:26
 Psa 4:4; Zems 1:19-20

é-vø-ivøvemát. Yaq khøuwa okhokho-té geabemø-sinanát. ²⁷ Zo nqova soqaqape, elavøqase mbøeløvùzim. ²⁸ Gekha ezoqām ndego, nde-aqonam, ndego aqonam matev, sà be-iváv. Teqa zenda sa be-àwáp. Geté sasae betegó. Yaq av nqægo, ndego kopømbaqapé, ndigu gezó-tøkeát, ndigu gi-giap mbain ndigu.

²⁹ Manqat soqøsoqa ndøgo, ezoqa nøme ndøngiæzoat, manqa-nqa-te bezøndo-fakhàté. Geté manqat eqeieqei mba ndømanqaté, ndøgo ezoqa nøme ndøzømbe-tøkee. Yaq ndigu zoqa manqat ti-ewagat, tiqa mbøni-te bezømbē-eqeieqeiát. ³⁰ Zo Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape, viniv mbo-etøòmém, ndego Mbumbukiam zo ande khakhatap me gezømbeve, av nqægo, zo tegē, neka ndego zo vaev khøuwa-te vøkhatøb, ekezan-te. ³¹ Ezoqam-qa manqa-zapazapa navupav matev neka mbøni nqosøgeap matev neka qaqa matev neka manqa sasanqa manqate matev neka ezoqam-qa iz ngi:wat matev, matev av nqægo ate ndægo, vø-ivøvé, matev soqøsoqa ate ndægo nøme namba. ³² Geté zo yaqyaq-a, matev eqeieqei ndøgó neka tanakh matev mba bezømbu:gu. Neka ezoqa matev soqøsoqa tizøgoat, zo sà bezømbonavøemát, kopømba av-té, Mbumbukiam Keliso mokho-te, zoqa manqa-zapazapa sa qambøenavøem.

5

Ni Klisten ezoqam waev-té qabizi-yagé

4:29 4:29 Kol 4:6 **4:30** 4:30 Isa 63:10; 1 Tes 5:19; Ef 1:13-14

4:31 4:31 Kol 3:8 **4:32** 4:32 Met 6:14; 18:22-35; Kol 3:12-13

¹ Zo Mbumbukiam-gi nakheis ndozogo, ndego kuku ndømbogo zo-te, zo matev eqeieqei mba ndømatanám, av ekezan nde:go, matev eqeieqei ndematanam. ² Neka kuku matev-té qayagé, ate av-té, Keliso kuku qambøegoam ni-te, neka ekeza kha ni zapaya vønqonqotav, kopømba ande av ezoqa søvakha gigiap Mbumbukiam-te gi:løvusumatun. Keliso ekeza kha ge-etoam, ndøgo sisip qanimáv, Mbumbukiam-te. Yaq ndego khanakhanákh, taqa yaq-te.

³ Zo Mbumbukiam-gi ezoqam mokho-te, matev soqøsoqa elavøqase bezømbù:gū, av mambe okho matev ndægo neka gekha matev soqøsoqa av nqægo nøme ndøgo neka gigiap qovet matev. Zapa ndøgo, matev av nqægo, gemø-tøkuayák, Mbumbukiam-gi ezoqam namba. ⁴ Neka zo mambe okho manqat ndømanqaté, neka ezoqam ngenøgim matev-te ndø-àbám, neka gekha emanqat soqøsoqa nøme ndøgo, me:votòtáp. Geté zo Mbumbukiam-te, ike manqat mba ndømanqaté. ⁵ Zo vøezøté: Gekha ezoqám ndigu, mambe ndi-okho o matev soqøsoqa nøme av nqægo ndi-matanam o gigiap qovet matev møqæ ndøzøya, ndigu Mbumbukiam-qa neka Keliso-qa Megeat Matev-te, gemø-ozák. Gigiap qovet matev, ndøgo andé batae-te ogiam matév. ⁶ Zo gò:feazoát! Soqain ndøgo, ezoqam-qa khavozam manqat, zo manqa-zapa-te tø-itub. Zapa ndøgo, nqanek matev soqøsoqa zapaya, Mbumbukiam-qa qaqa ndøgeáv, ti-te ndigu, teqa manqat o-mba ndapeav ndigu.

⁷ Yaq nakémbá, ezoqam ndigu matev soqøsoqa ndimatanam, zo ti namba, me:tøkùãt.

⁸ Zo ibugukhokhof, bøivun-té qazogoám. Geté zo ndakin Evezøza-gí ezoqám neka zo waev-té qazoyagé. Zo waev-te ndozoyage, yaq zo matev eqeieqei-te mbá qayagé. ⁹ Waev-te toqoy-agat, yaq mokho ndøgo, ndøndo-fakhate, nqáneq: Matev mbomømbomá neka matev ndaføya-ndaføya neka unimanqatin manqat. ¹⁰ Zo gèvawé neka gè:zøtezát, gekha matēv ndøgo, Evezøza ndømbøe-khaneat. ¹¹ Ezoqa ndigu bøivun-te ndiyage neka ti-te mokho soqøsoqa mba ndøndo-fakhate, zo ti namba, me:khokhòmbáp, tiqa matev matanam-te. Geté zo ezoqa gè:zømesím, matev av nqægo soqain. Bematanám. ¹² Unimanqatin, matev nøme ndøgo, ezoqa khonoam-te ndimatanam, mivi-ús, toqote-manqatat. ¹³ Geté gekha matēv ndøgo, waev-te tøfakhan, yaq soqóqeív, av nqægo, eqeieqei o soqain. ¹⁴ Gigiap o matev, waev-te tøfakhatat, yaq segemø-waév. Yaq nakémbá, ouv nøme āv gini-qaqaematún nqægo,

“E-moqosuzám,

qo venanqei nandoqo-buvit.

E-moqo-khandí:q,

qo løvøte-te nandoqogo.

Yaq qo waev-té qoqógoát,

ndøgo Keliso-te qandowav.”

¹⁵ Yaq nakémbá, zo gèqeiví, zo ande áv khazøté-yagāt. Zo matavap livilivis ezoqam-qa, me:qeiví. Geté zo matavap loloakh ezoqam

zógoát. ¹⁶ Khøuwa khokho ndøngiæzòát. Matev eqeieqei mba ndógó. Zapa ndógo, matev soqøsoqa khàpumu-khouwév, ndakin nqaziyage. ¹⁷ Zo ande kandaniap ezoqam me ndógó. Geté zo ùnime:-vawé, gekha matēv ndøgo, Evezøza ndømbopoev. ¹⁸ Neka zo ibøkha soqa khapekhapé me:-izám, andé kawa vøzømbé-okī. Matev av nqægo, segé-ngiæzó. Geté zoqa kha, Nqova Mbomambaqapé qabezømbe-tønøyám. ¹⁹ Zo ouv gèqaqayám, yaqyaq-a, kopømba ande av Sams ouv ndægo, o ouv nøme ndøgo, Mbumbukiam-qa iz ndø-eqawat, o ouv ndøgo, Nqova Mbomambaqape nde:zømesim. Zo ouv khanakhanakh-us zóqaqaemát, Evezøza-te, zoqa mbøni mokho-te. ²⁰ Neka Mbumbukiam, nigī Tat, ike manqat oskia zombó-etoumát, Yesu Keliso-qa iz-te, ndego nigī Evezøza, matev ate ndægo, ndego zo-te ndematnam.

Angana neka sakheis, eqeieqei ande av kinyagāt

²¹ Zo Keliso ndozombo-vizap, zo izuizum mokho-té qanu:gú.

²² Zo sakheis, zøkeza angana-qá mokho-té qanu:gú, ate av-té, zo Evezøza-qa mokho-te ndozotu:gu. ²³ Zapa ndógo, anganeam sævam-gé kawá, ate av-té, Keliso ni Klisten bawan ezoqam-ge kawa nde:go, ndego ni gekhandi:n, ni teqa kha nqazigu. ²⁴ Ate av-té, ni Klisten bawan ezoqam, Keliso-qa mokho-te nqazu:gu, yaq sakheis ekeza

5:18 5:18 Luk 21:34 **5:19** 5:19 Kol 3:16 **5:20** 5:20 Kol 3:17

5:21 5:21 1 Pita 5:5 **5:22** 5:22 Kol 3:18; 1 Pita 3:1 **5:23** 5:23

1 Ko 11:3; Ef 1:22

angana-qa mokho-te, āv tiabitu:gú, matev ate ndægo.

²⁵ Zo angana, zo zøkeza sakheis-te, kuku āv tabezømbe:gó, av Keliso Klisten bawan ezoqam-te, kuku qambøegoam, neka ekeza kha sa vønqonqotav, ti zapaya. ²⁶ Ndego tene-

matanám ndógo: Ni Klisten bawan ezoqam, ndego ni teqa manqat mokho-te, ande ibøkha me ge:sungutan, Mbumbukiam-gi mba zigoát.

²⁷ Keliso āv qambøe-pøovám nqægo: Ni Klisten bawan ezoqam ate nqazi:gu, ndaføyamba zigoát, teqa bøi-te, ate av-té, sævam bugug keoge eqeieqei neka mbomambaqapu neka soqain-qase mbain ndu:gu, anganeam tundaf. ²⁸ Yaq matev até kopó. Angana ekeza sakheis-te, kuku āv tabezømbe:gó, av ekeza kha-te kuku ndøzømbe:go.

Unimanqatín. Gekha ezoqām ndego, ekeza zas-te kuku tømbo goat, ndego até ekeza kha-té-a, kuku ndømbógó. ²⁹ Gèmbo-mataváp: Ezoqa ekeza kha, sanqaupáv. Geté ndigu eqeieqei ndø-okefatún, neka keoge eqeieqei vømbōgoatun. Ate av-té, Keliso ni Klisten bawan ezoqam nginimbi-keoge.

³⁰ Zapa ndógo, ni Klisten ezoqam, ni teqá khá.

³¹ Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-eín nqægo, “Yaq nakémbá, anganeam eve neka evo géziváz. Yaq zās namba mé:tøkuaném, yaq ndigu ezoqa menas, vømø-kha-kopo-ēz.” ³² Taqa manqa mokho, igian kandambá. No Keliso neka ni Klisten bawan ezoqam nøte-manqaté.

³³ Geté nqanek manqat, até ni ezoqam-té-a, ni-té qando-

5:25 5:25 Kol 3:19; 1 Pita 3:7 **5:26** 5:26 Tait 3:5 **5:27** 5:27
 2 Ko 11:2; Kol 1:22 **5:31** 5:31 Gen 2:24; Met 19:5 **5:32** 5:32
 Veve 19:7

manqaté. Angana ate ndi:gu, ekeza sakheis-te, kuku āv tabezømbe:gó, av ekeza kha-te kuku ndøzømbe:go. Neka sakheis, ekeza angana, yà bezøvizáp.

6

Nakheis neka evøndipakha eqeieqei ande āv kinyagāt

¹ Nakheis, zo Evezøza-qa mokho-te ndozotu:gu, zo zøvøndipakha-qa manqat o-mba mo:ndapé. Matev av nqægo, eqeieqei. ² Mbumbukiam-qa Manqat āv qane-eín nqægo, “Qave nekā qavo, gèzøvizáp.” Bugukhokhof guguna manqat nqáneq, taqa yaq-te, Mbumbukiam manqa mbusa geve. Manqa mbusa geve, nqáneq, ³ “Av toqotegoat nqægo, yaq qo eqeieqei qóyagát neka møp-mbá qotéyagét, nqáneq manqei-qape-te.”

⁴ Zo evøndipakha angana, zogi nakheis qaqa zøløðzū. Geté eqeieqei zógugubát neka Evezøza-qa yaq-te vozozø-ovøemāt.

Sasae ezoqam neka tigi kawakawa-za, eqeieqei ande āv kinyagāt

⁵ Zo sasae ezoqam, zøkeza manqei-qape sasae kawakawa-za, gèzøvizáp, neka tiqa manqat o-mba mo:ndapé. Zoqa mbøni mokho-te, matev ndaføyamba até bezømbu:gú, ate av-té, zo Keliso-qa manqat o-mba ndøzømbøe-ndape. ⁶ Zo sasae bazaføgakh-us, ta-mbá ndøgõ ndøgo, ndigu kawakawa-za, zo tizømetat, tiqa enaq gïam nonqo.

6:1 6:1 Kol 3:20 **6:2** 6:2-3 Deut 5:16 **6:4** 6:4 Kol 3:21; Psa 78:4; Prov 22:6 **6:5** 6:5 Kol 3:22-23; Tait 2:9-10; 1 Pita 2:18

Geté zo Keliso-gi sasae ezoqam ndozogo, zo tiqa sasae bazaføgakh-us ndøgó, av Mbumbukiam ndømbøe-poev. ⁷ Zo sasae khanakhanakh-us ndøgó. Zapa ndøgo, zo nqanek sasae, ambá av nqægo, ezoqam-qa mba zogō, geté zo Evezøza-qa zogó. ⁸ Gèmbø-mataváp. Gekha ezoqām ndego, matev eqeieqei tegoat, oskiá ndøgo, ndego khokho sasae ezoqam ndego o iz akhae vøgoāt, Mbumbukiam yaq-fia eqeieqei, ndømbø-etoám.

⁹ Neka até zó-a, zo kawakawa-za, zo matev eqeieqei ndøgó, zogi sasae ezoqam-te. Zo zø-utøvé. Zapa ndøgo, zo møzøte-zøté, tigi kawa neka zoge kawa, kopo me:gó. Yan-té gonoyagé. Neka ndego gématøvemák, qo ande gekha ezoqam, iz akhae ezoqām, ø, khokho ezoqam.

Mbumbukiam-qa nakhag gigiap, yà bizi-uzám

¹⁰ Noqa vaev manqat nqáne: Zo bazaføgakh-us ndøwaniáp, ta bazaføgakh ndøgo, Evezøza-te ndøndo-okho. Zapa ndøgo, teqa bazaføgakh, kandambá tantáv. ¹¹ Zo Mbumbukiam-qa nakhag gigiap ate ndægo, vø-uzám. Yaq nqova soqaqape tezømbe-khavozam, zo kopømbaqapé, kha føgakh-mbá qazó-waniapát. ¹² Zapa ndøgo, ni ambá av nqægo, manqei-qape ezoqām namba zi:nøfeēt. Geté ni nqova soqøsoqá namba zi:nøfeēt, ndigu ova ngo:yage, ndigu kawakawa-za neka iz-akhayapak ndigu neka gekha nqova soqøsoqa bazaføgakh-us nøme ndigu, ezoqa ndigu bøivunte ndiyage, ndizømbo-kawaezat. ¹³ Yaq nakémbá,

zo Mbumbukiam-qa nakhag gigiap ate ndægo, é-mozo-uzám. Yaq zo føgøføgakh zówaniapát, nqova soqaqape-qa khamasim matev tøndo-okhoat. Yaq tømø-navøem, zo até zówaniapát.

14 Zo føgøføgakh ndøwaniáp. Unimanqatin manqat-té qanøyagé. Av tøzøte-yagat ndægo, yaq zo mözoto-khakheinám. Ate av-té, av ndabua segim nonqo, bøndim-te toqote-løvaz.

Neka matev ndaføyamba-qape ndøgó. Ndøgo andé sanqava khakhazam nonqo me mé:goát, savim-te taqambo-tøkeat.

15 Zo é-mozoto-khakheinám. Ezoqa Mbumbukiam-qá Sambí Manqat zøté-zømesimát. Ndøgo ate av-té, av zenda tokhotapak-te, tamak toqote-uzupat.

16 Neka nøme nqáneq: Zo unimanqatin matev oskia zøgoát. Ate av-té, av sanqava khakhazam nonqo nøme, zenda toqote-geatat. Yaq zo kopømbaqapé, nqova soqaqape-qa sanqava wageap-us ate ndægo, søzøté-khoutumát.

17 Zo mözøte-zøtéq, Mbumbukiam zo møndø-khandí:z. Nqaneq zøtezat, andé nakhag wawaq me me:gó, nakhag ezoqam kawa-te gi-uzumatun. Zo vø-uzám.

Neka Mbumbukiam-qa Manqat, ndøgo ande nakhag kaiya me ndi:gu, Nqova Mbomambaqape gezø-etoam, vøgeageváp.

18 Zo Mbumbukiam oskia mbo-akhayám, ate av-té, av Nqova Mbomambaqape ndezømbenøzøgim. Gekha guligulim o viam manqāt ndøgo,

Mbumbukiam-te tozogoat, zo bazaføgakh ndø-asøzú. Livin-qase, mø-ivðvém. Zo Mbumbukiam-te, tegi ezoqam ate ndi:gu-qá yaq-té qaneviám.

¹⁹ Neka zo Mbumbukiam, até noqá yaq-té-a, vømbøe-viam. Yaq gekha manqāt ndøgo, no tæmanqatat, Mbumbukiam manqat egeiegei, tèabenømbe-etoám. Yaq no ezoqa Mbumbukiam-qa Manqat tôte-zømesimat, no kopømbaqapé, manqat ndøgo, bugukhokhof qakhonawam, kha føgakh-mbá qæmanqatát. ²⁰ No Mbumbukiam-gé u upøgim ezoqám. No ndimbula-te, teqa Manqat Mbomambaqape zapayá qategó. Zo Mbumbukiam-te gëndoviám, noqa yaq-te, no teqa manqat kha føgakh-mba tåbate-manqaté, av ndego ndømbøe-poev.

Pol-qa vaev manqat

²¹ Noqa yaq-te, zo nigi Klisten nøfu Tikikus mé:zømás, ndego ni nqeimbøe-khafuat, ndego unimanqatin Evezøza-ge sasae ezoqam. Yaq zo matev ate ndægo zøtéztétz, no ande āv khatēyage neka no andē gekha matev me notēgoatun. ²² No ngenek ta zapaya nqáneq qate-khofotaváv: Zo zøtéztétz, ni ande āv khatiyage. Yaq zoqa kha gé:føgákh.

²³ Nøfuap! Mbumbukiam, ndego nigi Tat, neka Yesu Keliso, ndego nigi Evezøza, tiqa sambu matev neka kuku matev neka unimanqatin matev, ndøgoát zo-te.

²⁴ Mbumbukiam-qa kuku matev, ndøgoát zo-te, zo ate ndøzøte:go, zo nigi Evezøza-te, Yesu Keliso kuku ndøzøgo, ndøgo navupav ndøgo.

**Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape
Ruth, Jonah, and the New Testament in the Kuni
dialect of the Kuni-Boazi language of Papua New
Guinea
Rut, Jona, na Nupela Testamen long tokples
Kuni-Boazi long Niugini**

copyright © 2015 Wycliffe Switzerland

Language: Kuni-Boazi

Dialect: Kuni

Translation by: Wycliffe Switzerland

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-04-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 Apr 2024 from source files dated 2 Apr 2024

f10a11c4-6a0c-5775-9168-c6e73df1a68f